

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในจังหวัดมหาสารคาม

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนระหว่างครูอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม จังหวัดมหาสารคาม

1.3 เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูอาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในจังหวัดมหาสารคาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดศึกษาประชากร คือ ครู-อาจารย์ และ นักเรียนนักศึกษา ในวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประเภท ช่างอุตสาหกรรม จำนวนทั้งสิ้น 5,193 คน แบ่งเป็น

2.1.1 ครู-อาจารย์ จำนวน 228 คน

2.1.2 นักเรียน นักศึกษา จำนวน 4,965 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และ มอร์แกน ได้ จำนวนทั้งสิ้น 357 คน จำแนกเป็น

2.2.1 ครู-อาจารย์ สุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วน จำนวน 100 คน

2.2.2 นักเรียนนักศึกษา สุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วน ได้จำนวน 257 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นหลังจากที่ได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แล้วนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการใช้สำหรับรวบรวมข้อมูล ด้านสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคอร์ท ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย คำถามแต่ละข้อ มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสม น้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดสภาพแวดล้อม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ประเมินเพื่อแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ *t-test* (Independent samples)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 3 โดยใช้การหาค่าความถี่ ร้อยละ และพรรณนาวิเคราะห์

5. สรุปผล

จากการศึกษาความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของวิทยาลัยสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในจังหวัดมหาสารคาม สรุปผลได้ดังนี้

5.1 การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา โดยภาพรวม ครูอาจารย์และนักเรียนนักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากอยู่ 1 ด้าน คือ ด้านบุคลากร นอกจากนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหาร และด้านสื่อการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ครูอาจารย์ มีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากอยู่ 1 ด้าน คือ ด้านบุคลากร นอกจากนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน

นักเรียนนักศึกษา มีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการบริหาร

5.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นในการจัด

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูอาจารย์ และนักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5.3 สรุปข้อเสนอแนะที่ได้จากการกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้ ด้านการบริหาร

ควรกำหนดนโยบายและ โครงการต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้รับทราบก่อนดำเนินการ ด้านสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ ควรจัดสถานที่ อาคารเรียน ห้องเรียน ตลอดจนห้องปฏิบัติการ ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพของการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูอาจารย์ควรนำสื่อการสอนที่ทันสมัยมาใช้ในการสอนให้มากยิ่งขึ้น ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้จัดทำสื่อการสอนที่หลากหลายยิ่งขึ้น ด้านบุคลากร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม ในจังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากอยู่ 1 ด้าน คือ ด้านบุคลากร นอกจากนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียน จะเข้าใจเรื่องราวที่ครูสอนได้ดีถ้าหากครูผู้สอนสามารถทำบทเรียนให้เขาสามารถมองเห็น

ภาพพจน์ได้ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อการสอนต่าง ๆ เข้ามาช่วย และให้ผู้เรียนทุกคน ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมในการเรียนมากที่สุด อย่าให้อยู่ในสภาพที่คอยรับการสอนแต่เพียง ฝ่ายเดียว สิ่งหนึ่งที่มีส่วนในการที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี คือ สภาพของห้องเรียน และสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์การเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับกับงานวิจัยของ จานง นนทะมาศ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนตามทัศนะของ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จาก 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมในห้องเรียน สภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับ อาคารสถานที่ ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนนิสิตหาโอกาสแสดง ความเห็นของตนเองในห้องเรียน นิสิตเข้าห้องเรียนก่อนอาจารย์จะเข้าสอน ในการเรียนมี กิจกรรมให้เลือกอย่างหลากหลาย เมื่อไม่เข้าใจจะสอบถามปัญหาจากอาจารย์ในห้องเรียนได้ทันที สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ พบว่า มีอุปกรณ์การเรียนการสอนในห้องเรียน อย่างเพียงพอ ห้องสมุดจัดบริการได้ดีและใช้สะดวก หนังสือในห้องสมุดมีเนื้อหาตรงกับที่ ต้องการจะศึกษาค้นคว้า ทำให้สภาพแวดล้อมทางการเรียนดีขึ้นเรื่อย ๆ และสอดคล้องกับงาน วิจัยของ กิลเลียมส์ (Guilliams. 1975 : 142-A) ซึ่ง ได้ศึกษาทัศนะของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (Columbia Collage) ผลการศึกษาพบว่า ทัศนะของนิสิตใหม่ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยจะเปลี่ยนในช่วงระหว่างสอง ภาคเรียนแรก และทัศนะของนิสิตใหม่ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยจะลดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งสิ้นปีการศึกษา ซึ่งสภาพการณ์เช่นนี้ใกล้เคียงกับผลการศึกษาของผู้ทำวิจัยใน มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในเรื่องเดียวกัน

6.2 ด้านการบริหาร โดยภาพรวมครูอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา มีความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากอยู่ 2 ข้อ คือ วิทยาลัยสนับสนุนแก่นักเรียน นักศึกษาในการจัดกิจกรรมต่างๆ และวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาได้ฝึกความเป็น ประชาธิปไตยในการจัดกิจกรรมต่างๆ นอกจากนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสม ปานกลางทุกข้อ ที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะวิทยาลัยอำนวยความสะดวกให้แก่ นักเรียนนักศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสถาบันเอื้อ ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่านโยบายการบริหารเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้สถาบัน เจริญรุ่งเรือง และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจได้

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรแกน (Regan. 1976 : 6485-A) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของคณะมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยเพอร์ดู (Purdur University) พบว่า นิสิตที่ได้รับคำแนะนำ และได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการจากอาจารย์ มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของบัณฑิตศึกษามากกว่านิสิตที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือในเรื่องเดียวกัน ทำให้นักเรียนนักศึกษาและอาจารย์ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ส่วนมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารน้อยนั้นจะมีกฎระเบียบที่ยุ้งยาก และเคร่งครัดมาก มีนักเรียนที่ฝ่าฝืนระเบียบมากกว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารอย่างเต็มที่ ด้วย ซึ่งนโยบายในการบริหารสถาบันอุดมศึกษานั้น ไม่ว่าจะ เป็นของหน่วยงานหรือของสถาบันเอง ย่อมมีความมุ่งหมายที่จะอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานนั้น ๆ ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับลักษณะงานนั้นๆ

ดังนั้นการบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพ มีปัจจัยที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังนี้ คือ ต้องมีนักเรียนนักศึกษาที่ประกอบด้วยสติปัญญาพื้นฐานดี พอสมควร มีนักศึกษาที่สนใจในสาขาวิชาที่เรียน มีอาจารย์ที่ดีพอ และมีอาจารย์ประจำจำนวนมากพอเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา มีบรรยากาศอันเหมาะสมสำหรับเป็นสถาบันการศึกษา และทำหน้าที่ในการวิจัย มีวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ ความคิดแตกฉาน มีการประสานงานระหว่างสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ทั้งภายในและภายนอก มีระบบการบริหารที่ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปัวย อังภากรณ์ (2517 : 52-54) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะระบบบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า ผู้บริหารในตำแหน่งสำคัญควรมีวุฒิสูง และสามารถอุทิศเวลาปฏิบัติงานได้มากพอ การควบคุมการบริหาร และการวางแผนนโยบายเป็นไปโดยหลักประชาธิปไตย ระบบบริหารสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาการ การเงินคล่องตัว การบริหารบุคคลมีความเหมาะสม จะเห็นได้ว่าผู้บริหารและผู้ร่วมงานต้องมีทัศนคติต่อกันจึงจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจเพื่อพัฒนาสถาบันให้รุ่งเรือง และในทางตรงข้ามถ้าผู้บริหารและผู้ร่วมงานมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกันก็จะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการทำงาน บางครั้งถ้ามีทัศนคติไม่ตรงกันมาก ๆ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาก็จะรวมตัวกันต่อต้านผู้บริหาร ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้

6.3 ด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวมครูอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากอยู่ 2 ข้อ คือ มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถเพียงพอกับความต้องการของนักเรียนนักศึกษา และบรรยากาศในห้องสมุดมีความเหมาะสมในการศึกษา ค้นคว้า นอกจากนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลางทุกข้อ ที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะวิทยาลัยมีอาคารสถานที่จำนวนห้องเรียนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน มีการใช้อาคารสถานที่และบำรุงรักษาห้องเรียนและห้องปฏิบัติการให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ และมีห้องปฏิบัติการเฉพาะสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสิมา เจริญศิริ (2541 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมนันทนาการและรักษาสีแกวเดียมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมนันทนาการและรักษาสีแกวเดียมรวมทุกด้าน และในแต่ละด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการบริหารสีแกวเดียมในสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วน โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ต่างก็มีปัญหาทั้งเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ในระดับปานกลาง และควรแก้ไขปัญหาโดยแสวงหาความร่วมมือ และขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เพื่อให้เกิดการดำเนินงานดังกล่าวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.4 ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมครูอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากอยู่ 2 ข้อ คือ การฝึกงานในสถานประกอบการ สอดคล้องกับสาขาวิชา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับความเหมาะสมปานกลางทุกข้อ ที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะในการจัดการเรียนการสอนมีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของแต่ละสาขาวิชาและมีการประเมินผลการสอนเพื่อพัฒนาการสอนให้ได้มาตรฐานที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ สุมิตรคุณากร (2518 : 146) ซึ่งให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอน คือ การบรรยาย การอภิปราย การฝึกภาคปฏิบัติ การแก้ปัญหา การทดลอง โรไมน์ (Romine. 1974 : 139-143) ซึ่งได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ

ได้แก่ บุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน สนใจในวิชาที่ตนสอน ให้ความจริงใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน ในด้านการเตรียมการสอน มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ซึ่งแรงใจให้ผู้เรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ ผู้เรียนได้รับประโยชน์สมความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือกเรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน มิใช่เป็นเพียงผู้ฟังอย่างเดียว ด้านการนำเสนอเนื้อหา พูคอธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สามารถใช้วิธีการสอนต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนอย่างมีเหตุผล การเรียนการสอนจึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้การใช้หลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ การเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและพึ่งพาอาศัยกัน สถานศึกษามีหลักสูตรกำกับการสอนไว้แน่นอน เน้นการเรียนการสอนโดยเฉพาะผลสำเร็จของสถานศึกษาพิสูจน์ได้จากการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนจึงเป็นภารกิจของสถานศึกษาต้องรับผิดชอบ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2536 : 22)

6.5 ด้านสื่อการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูอาจารย์และนักเรียนนักศึกษา พบว่า อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมาก 2 ข้อ คือ เนื้อหาวิชาตามหลักสูตรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับชั้น และการจัดเนื้อหาของแต่ละรายวิชามีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดหลักสูตร นอกจากนั้นมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลางทุกข้อ ที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะสื่อการสอนอาจไม่สร้างแรงจูงใจทำให้เกิดความใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา สื่อการสอนยังไม่มีควมทันสมัยและสอดคล้องกับต้องการของผู้เรียน และยังขาดการตรวจสอบ บำรุงรักษาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา เพราะสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่ทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่อยู่ภายในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาใช้หรือเรียนรู้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (กิดานันท์ มลิทอง. 2531 : 79) ที่ได้มีความเห็นด้านการนำเครื่องมือมาใช้ในการเรียนการสอนว่า นับวันเครื่องมือจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากจำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้นทุกปี ถ้าผู้สอนยังใช้วิธีบอกเล่าแบบเก่า จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหายากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดา ประจุกิตติ (2527 : 40) ที่ได้วิเคราะห์สภาพและความต้องการการใช้สื่อการสอนของคณาจารย์ในคณะแพทยศาสตร์ พบว่า คณาจารย์ในคณะแพทยศาสตร์มีความต้องการในการใช้สื่อมาก โดยเฉพาะความต้องการในการใช้สไลด์ และเครื่องฉาย รองลงมาคือ เอกสาร

เครื่องบันทึก และแสดงภาพแผ่นโปร่งใส และเครื่องมือประกอบการสอนอื่น ๆ ตามลำดับ เพราะปัญหาอย่างหนึ่งในการสอนก็คือ แนวทางในการตัดสินใจจัดดำเนินการให้ผู้เรียน เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้นตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งในการสอนโดยทั่วไปแล้วครูมักมีบทบาทมากในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาสาระ ทักษะ และความรู้สักอย่างใดก็ตามการตัดสินใจเบื้องต้นของครูในการจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนการสอนย่อมจะขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนแต่ละคนด้วยว่าผู้เรียนมีความต้องการอย่างไร ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญมาก ทั้งนี้เพื่อสร้างบรรยากาศและแรงจูงใจให้ผู้เรียนให้เกิดความอยากเรียน อยากรู้ และเพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ของผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมาย สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ทั้งหมดที่จัดขึ้นมาเพื่อการเรียนการสอนนั้นก็คือ สื่อการเรียนการสอน หรือเครื่องมือประกอบการสอนนั่นเอง (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533 ก : 139)

6.6 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครู อาจารย์ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะครู อาจารย์ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนนักศึกษาในกรณีที่มีปัญหาด้านการเรียนการสอนอาจารย์กำหนดแนวทางในการฝึกงานให้กับนักเรียนนักศึกษาอย่างชัดเจน อาจารย์มีความเป็นกันเองและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษา ซึ่งปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนบรรยากาศการเรียนการสอน และการซักถามโต้ตอบระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา รวมถึงการเอาใจใส่และคอยให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนนักศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักเรียนนักศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีความคิดที่ชัดเจน มีข้อมูลหรือเนื้อหาวิชาแม่นยำ และสามารถที่จะเร้าความสนใจ เชื้อโยงความรู้เดิมกับความรู้อื่นใหม่ เสนอเนื้อหาได้น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาต่าง ๆ ได้ดี (ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 ข : 25)

ส่วนนักเรียนนักศึกษามีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะนักเรียนนักศึกษาในวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ส่วนมากยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นทำให้มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับครู อาจารย์

6.7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม

ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

- 1.1 ควรปรับปรุงสภาพห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.2 ควรมีการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ผลิตสื่อการสอนใช้เอง และมีการผลิตเอกสารประกอบการสอน เอกสารทางวิชาการ และการบริการข่าวสารอาชีพ และข่าวตลาดแรงงานให้นักเรียนนักศึกษาทราบอย่างต่อเนื่อง
- 1.3 ควรมีการจัดอาคารสถานที่ในการพักผ่อนหย่อนใจ ที่จอดรถ และโต๊ะรับประทานอาหารในโรงอาหารให้เพียงพอ
- 1.4 ควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์นำเทคนิคการสอนใหม่ๆ มาใช้เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนนักศึกษา
- 1.5 ควรมีการจัดสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือในการเรียนการสอนให้ทันสมัย และเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยที่เปิดสอนในสาขาวิชาชีพอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต่อไป
- 2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนระหว่างวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ เพื่อนำข้อสนเทศของสภาพแวดล้อมทางการเรียนมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนต่อไป
- 2.3 ควรศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนในสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อสนเทศสำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2.4 ทวรศึกษาศภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสื่อวัสดุที่ใช้ในสถานศึกษาเพื่อเป็น
ข้อเสนอเทศในการผลิตสื่อเพื่อการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY